Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

20 decembrie 2017*

„Trimitere preliminară – Directiva 2004/38/CE – Persoană care a încetat să desfășoare o activitate independentă – Menținerea calității de lucrător care desfășoară activități independente – Drept de ședere – Legislația unui stat membru care limitează acordarea unei indemnizații pentru persoane care caută de lucru la persoanele care au drept de ședere pe teritoriul acelui stat membru”

În cauza C-442/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Court of appeal (Curtea de Apel, Irlanda), prin decizia din 29 iulie 2016, primită de Curte la 8 august 2016, în procedura

**Florea Gusa**

împotriva

**Minister for Social Protection,**

**Irlanda,**

**Attorney General,**

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul J. L. da Cruz Vilaça, președinte de cameră, domnul A. Tizzano (raportor), vicepreședintele Curții, domnii E. Levits și A. Borg Barthet și doamna M. Berger, judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

grefier: doamna C. Strömholm, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 14 iunie 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru domnul Gusa, de V. Nahoi, advocate, de M. Flanagan, BL, și de D. Shortall, BL;

– pentru Minister for Social Protection, Irlanda și Attorney General, de A. Morrissey, de E. Creedon și de E. McKenna, în calitate de agenți, asistați de D. Dodd, BL, și de S. Woulfe, SC;

– pentru guvernul ceh, de M. Smolek, de J. Pavliš și de J. Vláčil, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: engleza.

– pentru guvernul danez, de J. Nymann-Lindegren, de N. Lyshøj și de C. Thorning, în calitate de agenți;

– pentru guvernul german, de J. Möller, în calitate de agent;

– pentru guvernul francez, de D. Colas și de R. Coesme, în calitate de agenți;

– pentru guvernul maghiar, de M. Z. Fehér și de E. E. Sebestyén, în calitate de agenți;

– pentru guvernul Regatului Unit, de S. Brandon, de T. Buley și de C. Crane, în calitate de agenți, asistați de D. Blundell, barrister;

– pentru Comisia Europeană, de E. Montaguti și de J. Tomkin, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 26 iulie 2017,

pronunță prezenta

## Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 7 și 14 din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO 2004, L 158, p. 77, rectificări în JO 2004, L 229, p. 35 și în JO 2005, L 197, p. 34, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56), precum și a articolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO 2004, L 166, p. 1, rectificare în JO 2004, L 200, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 82), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 988/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 (JO 2009, L 284, p. 43) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 883/2004”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Florea Gusa, pe de o parte, și Minister for Social Protection (ministrul pentru Protecție Socială, Irlanda), Irlanda și Attorney General, pe de altă parte, în legătură cu refuzul de a acorda domnului Gusa o indemnizație pentru persoane care caută de lucru.

### *Cadrul juridic*

#### *Dreptul Uniunii*

##### *Directiva 2004/38*

3 Considerentele (3) și (4) ale Directivei 2004/38 au următorul cuprins:

„(3) […] Este […] necesar să se codifice și să se revizuiască instrumentele comunitare existente care tratează în mod separat lucrătorii care desfășoară activități salariate, cei care desfășoară activități independente, precum și studenții și alte persoane inactive, în scopul simplificării și întăririi dreptului la liberă circulație și ședere pentru toți cetățenii Uniunii.

(4) Pentru a depăși această abordare sectorială și fragmentară a dreptului la liberă circulație și ședere și pentru a facilita exercitarea acestui drept, este necesar să se elaboreze un act legislativ unic de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 al Consiliului din 15 octombrie 1968 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității [(JO 1968, L 257, p. 2, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 11), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2434/92 al Consiliului din 27 iulie 1992 (JO 1992, L 245, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 2, p. 234)] și să se abroge următoarele acte: Directiva 68/360/CEE a Consiliului din 15 octombrie 1968 privind eliminarea restricțiilor de circulație și ședere în cadrul Comunității pentru lucrătorii din statele membre și familiile acestora [(JO 1968, L 257, p. 13)], Directiva 73/148/CEE a Consiliului din 21 mai 1973 privind eliminarea restricțiilor de circulație și ședere în cadrul Comunității pentru resortisanții statelor membre în materie de stabilire și de prestare de servicii [(JO 1973, L 172, p. 14)], Directiva 90/364/CEE a Consiliului din 28 iunie 1990 privind dreptul de ședere [(JO 1990, L 180, p. 26)], Directiva 90/365/CEE a Consiliului din 28 iunie 1990 privind dreptul de ședere al persoanelor salariate și nesalariate care și-au încetat activitatea profesională [(JO 1990, L 180, p. 28)] și Directiva 93/96/CEE a Consiliului din 29 octombrie 1993 privind dreptul de ședere al persoanelor aflate la studii [(JO 1993, L 317, p. 59)]."

4 Articolul 1 din această directivă prevede:

„Prezenta directivă stabilește:

(a) condițiile de exercitare a dreptului la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre de către cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora;

[…]"

5 Articolul 7 din directiva menționată, intitulat „Dreptul de ședere pentru o perioadă mai mare de trei luni", prevede la alineatele (1) și (3):

„(1) Toți cetățenii Uniunii au dreptul de ședere pe teritoriul altui stat membru pentru o perioadă mai mare de trei luni în cazurile în care:

(a) sunt lucrători care desfășoară activități salariate sau activități independente în statul membru gazdă sau

(b) dispun de suficiente resurse pentru ei și pentru membrii familiilor lor, astfel încât să nu devină o sarcină pentru sistemul de asistență socială al statului membru gazdă în cursul șederii și dețin asigurări medicale complete în statul membru gazdă sau

(c) - sunt înscriși într-o instituție privată sau publică [...] cu scopul principal de a urma studii, inclusiv de formare profesională și

— dețin asigurări medicale complete în statul membru gazdă și asigură autoritatea națională competentă [...] că posedă suficiente resurse pentru ei înșiși și pentru membrii de familie, astfel încât să nu devină o povară pentru sistemul de asistență socială al statului membru gazdă în timpul perioadei de ședere

[…]

(3) În sensul alineatului (1) litera (a), un cetățean al Uniunii care nu mai desfășoară o activitate salariată sau o activitate independentă își menține statutul de lucrător salariat sau de lucrător care desfășoară o activitate independentă în următoarele condiții:

[…]

(b) este înregistrat în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar, după ce a fost angajat pe o perioadă de peste un an, și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă;

[…]”

6 Articolul 14 din aceeași directivă, intitulat „Păstrarea dreptului de ședere”, prevede la alineatul (4):

„[…] fără a aduce atingere dispozițiilor capitolului VI, o măsură de expulzare nu poate fi în niciun caz adoptată împotriva unor cetățeni ai Uniunii […] în cazurile în care:

[…]

(b) cetățenii în cauză ai Uniunii au intrat pe teritoriul statului membru gazdă în căutarea unui loc de muncă. În acest caz, cetățenii Uniunii […] nu pot fi expulzați atât timp cât pot dovedi că sunt în continuare în căutarea unui loc de muncă și că au șanse reale de a fi angajați.”

*Regulamentul nr. 883/2004*

7 Articolul 3 alineatele (1) și (3) din Regulamentul nr. 883/2004 prevede:

„(1) Prezentul regulament se aplică tuturor legislațiilor referitoare la ramurile de securitate socială privind:

[…]

(h) ajutoarele de șomaj;

[…]

(3) Prezentul regulament se aplică și în cazul prestațiilor speciale în numerar, de tip necontributiv, prevăzute la articolul 70.”

8 Articolul 4 din acest regulament, intitulat „Egalitatea de tratament”, prevede:

„Cu excepția cazului în care prezentul regulament prevede altfel, persoanele cărora li se aplică prezentul regulament beneficiază de aceleași prestații și sunt supuse acelorași obligații, în temeiul legislației unui stat membru, ca și resortisanții acelui stat membru.”

9 Articolul 70 din regulamentul menționat, care figurează în capitolul 9, intitulat „Prestații speciale în numerar de tip necontributiv”, din titlul III din acest regulament, are următorul cuprins:

„(1) Prezentul articol se aplică prestațiilor speciale în numerar de tip necontributiv, furnizate în conformitate cu legislația care, dat fiind domeniul său de aplicare personal, obiectivele și condițiile de eligibilitate, are totodată caracteristicile legislației de securitate socială prevăzute la articolul 3 alineatul (1) și ale asistenței sociale.

(2) În sensul prezentului capitol, «prestații speciale în numerar de tip necontributiv» înseamnă prestații:

(a) care sunt destinate să furnizeze:
(i) […] o acoperire suplimentară, de substituție sau ancilară împotriva riscurilor acoperite de ramurile de securitate socială prevăzute la articolul 3 alineatul (1), care garantează persoanelor în cauză un venit minim de subzistență, avându-se în vedere situația economică și socială din statul membru în cauză;

[…]

și

(b) în cazul în care finanțarea provine exclusiv din contribuții fiscale obligatorii destinate acoperirii cheltuielilor publice generale și condițiile pentru atribuirea și calcularea prestațiilor nu depind de vreo contribuție din partea beneficiarului acestora. […]

și

(c) sunt enumerate în anexa X.

[…]

(4) Prestațiile prevăzute la alineatul (2) se acordă exclusiv în statul membru în care persoana în cauză este rezidentă, în conformitate cu legislația acestuia. […]”

10 Anexa X la același regulament, care enumeră prestațiile speciale în bani de tip necontributiv prevăzute la articolul 70 alineatul (2) din acesta, include, în cazul Irlandei, „indemnizația pentru persoanele care caută un loc de muncă (partea 3 capitolul 2 din Legea consolidată din 2005 privind securitatea socială)”.

*Dreptul irlandez*

11 Articolul 139 din Social Welfare Consolidation Act 2005 (as amended) [Legea consolidată din 2005 privind securitatea socială (cu modificările ulterioare) (denumită în continuare „Legea din 2005”)] instituie, în cadrul listei de prestații de asistență socială, o indemnizație pentru persoanele care caută de lucru.

12 În conformitate cu articolul 141 alineatele (1) și (9) din această lege, acordarea indemnizației menționate este supusă unui criteriu privind resursele și condiției ca persoana în cauză să aibă reședința obișnuită în Irlanda la data la care solicită acordarea.

13 Articolul 246 alineatul (5) din legea menționată prevede:

„[…] Persoana care nu are dreptul de ședere pe teritoriul statului nu este considerată ca având reședința obișnuită în acest stat în vederea aplicării prezentei legi.”

14 Articolul 246 alineatul (6) din aceeași lege enumeră persoanele considerate a avea dreptul de ședere în Irlanda în vederea aplicării alineatului (5) al acestui articol. Printre acestea figurează cetățenii irlandezi, precum și persoanele care au dreptul de intrare și de ședere în acest stat în temeiul European Communities (Free Movement of Persons) (No. 2) Regulations 2006 [Regulamentul din 2006 privind Comunitățile Europene (libera circulație a persoanelor) (nr. 2)] (denumit în continuare „Regulamentul din 2006”), care transpune Directiva 2004/38 în dreptul irlandez.

15 Articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul din 2006 prevede:

„(a) Sub rezerva articolului 20, cetățenii Uniunii au dreptul de ședere pe teritoriul unui stat pentru o perioadă mai mare de trei luni:
(i) în cazul în care sunt lucrători care desfășoară activități salariate sau activități independente în acel stat,

[…]

(c) Sub rezerva articolului 20, persoana căreia i se aplică litera (a) punctul (i) poate rămâne în statul respectiv la încetarea activității prevăzute la respectiva literă (a) punctul (i):

[…]
(ii) în cazul în care este înregistrată în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar, după ce a fost angajată pe o perioadă de peste un an și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent al Department of Social and Family Affairs [Ministerul Afacerilor Sociale și Familiei, Irlanda] și al FÁS [Autoritatea pentru formarea și ocuparea forței de muncă, Irlanda].

[…]”

### *Litigiul principal și întrebările preliminare*

16 Domnul Florea Gusa, resortisant român, a intrat pe teritoriul Irlandei în luna octombrie a anului 2007. În primul an al șederii sale în acest stat membru, subzistența i-a fost asigurată de copiii săi majori care aveau de asemenea reședința în acest stat. Din luna octombrie a anului 2008 până în luna octombrie a anului 2012, acesta a desfășurat activitatea independentă de stucaturist și, în această calitate, și-a achitat, în statul membru menționat, impozitele, asigurarea socială corespunzătoare veniturilor și celelalte taxe pe venit.

17 El și-a încetat activitatea în luna octombrie a anului 2012, invocând lipsa de muncă din cauza recesiunii economice, și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la autoritățile irlandeze competente. El nu mai avea atunci niciun venit, întrucât copiii săi părăsiseră Irlanda și nu îi mai ofereau ajutor financiar.

18 În luna noiembrie a anului 2012, acesta a introdus o cerere de acordare a unei indemnizații pentru persoanele care caută de lucru în temeiul Legii din 2005.

19 Această cerere a fost însă respinsă prin decizia din 22 noiembrie 2012 pentru motivul că domnul Gusa nu demonstrase că avea în continuare, la acea dată, dreptul de ședere în Irlanda. Astfel, de la încetarea activității sale independente de stucaturist, domnul Gusa nu ar mai fi îndeplinit condițiile, în vederea acordării unui astfel de drept, prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul din 2006, care transpune în dreptul irlandez articolul 7 din Directiva 2004/38.

20 După o cale de atac administrativă internă împotriva acestei decizii care a fost respinsă, domnul Gusa a contestat decizia menționată la High Court (Înalta Curte, Irlanda), susținând în special că, deși încetase să își desfășoare activitatea independentă, își menținuse statutul de lucrător care desfășoară activități independente, precum și dreptul de ședere în Irlanda în conformitate cu articolul 7 din Directiva 2004/38. Prin hotărârea din 17 octombrie 2013, High Court (Înalta Curte) a respins acțiunea introdusă în fața sa. Domnul Gusa a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Supreme Court (Curtea Supremă, Irlanda), care a transferat acest apel la instanța de trimitere.

21 Cu titlu introductiv, această din urmă instanță arată că domnul Gusa nu pretinde că dispune de suficiente resurse pentru a-și asigura subzistența, nici de o asigurare medicală completă și, prin urmare, nu susține că beneficiază de un drept de ședere în Irlanda în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2004/38. Acesta nu ar susține nici că în luna noiembrie a anului 2012 a dobândit un drept de ședere permanentă în acest stat membru.

22 Instanța menționată se întreabă însă, mai întâi, dacă, deși și-a încetat activitatea independentă de stucaturist, trebuie să se considere că domnul Gusa și-a menținut calitatea de lucrător care desfășoară activități independente în temeiul articolului 7 alineatul (3) litera (b) din această directivă sau al unei alte dispoziții a dreptului Uniunii, astfel încât ar beneficia în continuare de un drept de ședere în Irlanda în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) litera (a) din directiva menționată. Mai precis, instanța de trimitere ridică, în esență, problema dacă respectivul articol 7 alineatul (3) litera (b) se aplică numai persoanelor care se află în șomaj involuntar după ce au desfășurat o activitate salariată pe o perioadă de peste un an sau dacă această dispoziție se aplică și persoanelor care se află într-o situație comparabilă după ce au desfășurat o activitate independentă pe o asemenea durată.

23 În continuare, în ipoteza în care ar trebui să se considere că domnul Gusa și-a pierdut calitatea de lucrător care desfășoară activități independente, instanța de trimitere urmărește să afle, în esență, dacă acestuia din urmă trebuie să i se recunoască totuși un drept de ședere în Irlanda în temeiul unei alte dispoziții a dreptului Uniunii în condițiile în care nu are nici resurse suficiente, nici o asigurare medicală completă.

24 În sfârșit, în cazul unui răspuns negativ, această instanță se întreabă dacă refuzul de a acorda domnului Gusa indemnizația pentru persoanele care caută de lucru prevăzută de Legea din 2005 pentru motivul că nu ar justifica un astfel de drept de ședere încalcă dreptul Uniunii, în special articolul 4 din Regulamentul nr. 883/2004, dat fiind că această indemnizație constituie o „prestație specială în numerar de tip necontributiv” în sensul articolului 70 din regulamentul menționat.

25 În aceste condiții, Court of Appeal (Curtea de Apel, Irlanda) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Un cetățean al Uniunii, i) care este resortisant al unui alt stat membru, ii) care a avut reședința legală și a desfășurat o activitate independentă într-un stat membru gazdă timp de aproximativ patru ani, iii) al cărui raport de muncă sau activitate economică a încetat din cauza lipsei cererii pe piață și iv) care s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă, își păstrează statutul de persoană care desfășoară o activitate independentă potrivit articolului 7 alineatul (1) litera (a), în temeiul articolului 7 alineatul (3) litera (b) din Directiva [2004/38] sau al unei alte dispoziții?

2) În cazul unui răspuns negativ, acesta își păstrează dreptul de ședere în statul membru gazdă fără să fi îndeplinit criteriile prevăzute la articolul 7 alineatul (1) litera (b) sau (c) din Directiva [2004/38] sau este doar protejat împotriva expulzării în temeiul articolului 14 alineatul (4) litera (b) din aceeași directivă?

3) În caz contrar, refuzul de a acorda unei astfel de persoane indemnizația pentru persoanele care caută un loc de muncă (care reprezintă o prestație specială cu caracter necontributiv în sensul articolului 70 din Regulamentul nr. 883/2004), ca urmare a nedovedirii de către această persoană a dreptului de ședere în statul membru gazdă, este compatibil cu dreptul Uniunii Europene și, în special, cu articolul 4 din Regulamentul nr. 883/2004?”

***Cu privire la întrebările preliminare***

*Cu privire la prima întrebare*

26 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 7 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2004/38 trebuie interpretat în sensul că își menține statutul de lucrător care desfășoară activități independente în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (a) din această directivă resortisantul unui stat membru care, după ce a avut reședința legală și a desfășurat o activitate independentă într-un alt stat membru timp de aproximativ patru ani, a încetat această activitate ca urmare a lipsei de muncă din rațiuni independente de voința sa și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă din acest din urmă stat membru.

27 Potrivit articolului 7 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2004/38, au dreptul de ședere pe teritoriul statului membru gazdă pentru o perioadă mai mare de trei luni toți cetățenii Uniunii care sunt lucrători care desfășoară activități salariate sau activități independente în acest stat membru. Articolul 7 alineatul (3) din această directivă prevede că, în sensul respectivului articol 7 alineatul (1) litera (a), un cetățean al Uniunii care nu mai desfășoară o activitate salariată sau o activitate independentă își menține totuși statutul de lucrător salariat sau de lucrător care desfășoară o activitate independentă în patru cazuri.

28 Printre aceste cazuri, la litera (b) a respectivului articol 7 alineatul (3) figurează cel în care cetățeanul în cauză al Uniunii „este înregistrat în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar, după ce a fost angajat pe o perioadă de peste un an, și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă”.

29 În această privință, instanța de trimitere subliniază că, în speță, nu se contestă că domnul Gusa s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă în sensul acestei litere (b). Instanța menționată arată însă, în esență, că, din modul de redactare a respectivei litere (b), s-ar putea deduce că aceasta se aplică numai persoanelor înregistrate în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar după ce au fost angajate pe o perioadă de peste un an, cu excluderea celor care, asemenea domnului Gusa, se află într-o situație echivalentă după ce au desfășurat o activitate independentă pe o asemenea durată.

30 O astfel de interpretare nu poate fi însă dedusă în mod univoc din acest mod de redactare.

31 În special, în ceea ce privește expresia „șomaj involuntar”, contrar celor arătate de pârâții din litigiul principal și de guvernul Regatului Unit, această expresie poate face trimitere, în funcție de contextul în care este utilizată, atât la o situație de inactivitate cauzată de pierderea involuntară a unui loc de muncă salariat ca urmare, printre altele, a unei concedieri, cât și, mai larg, a unei stări de încetare a activității profesionale, salariate sau independente, din cauza lipsei de muncă din rațiuni independente de voința persoanei în cauză, cum este o situație de recesiune economică.

32 Pe de altă parte, în ceea ce privește termenii „după ce a fost angajat”, care sunt utilizați în special în versiunile în limbile engleză („*after having been employed*”) și franceză („*après avoir été employé*”) ale articolului 7 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2004/38 și care, astfel cum au subliniat în special pârâții din litigiul principal, nu figurau în propunerea inițială și modificată de directivă prezentate de Comisia Europeană [Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora (JO 2001, C 270 E, p. 150), și **Propunerea modificată de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind dreptul la liberă circulație și ședere pe**

**teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, COM(2003) 199 final], este adevărat că acești termeni ar putea fi interpretați** în sensul că fac trimitere la desfășurarea anterioară a unei activități salariate.

33 Cu toate acestea, astfel cum a subliniat, în esență, avocatul general la punctele 48 și 49 din concluzii, alte versiuni lingvistice ale acestei dispoziții, care utilizează formulări mai neutre, nu confirmă o asemenea interpretare. Mai precis, versiunea în limba greacă utilizează expresia „*επαγγελματική δραστηριότητα*”, făcând astfel referire la desfășurarea unei „activități profesionale”, versiunea în limba italiană utilizează termenii „*aver esercitato un'attività*”, care fac trimitere la desfășurarea unei activități, iar versiunea în limba letonă cuprinde termenii „*ir bijis(-usi) nodarbināts(-a)*”, care vizează în general persoanele care au „lucrat”.

34 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, nu este posibil ca formularea utilizată în una dintre versiunile lingvistice ale unei dispoziții din dreptul Uniunii să fie singurul temei pentru interpretarea acestei dispoziții sau ca acesteia să i se atribuie un caracter prioritar în raport cu celelalte versiuni lingvistice. Astfel, dispozițiile dreptului Uniunii trebuie interpretate și aplicate în mod uniform, în lumina versiunilor existente în toate limbile Uniunii. În caz de neconcordanță între aceste diferite versiuni, dispoziția în cauză trebuie să fie interpretată în funcție de economia generală și de finalitatea reglementării din care face parte (Hotărârea din 1 martie 2016, Alo și Osso, C-443/14 și C-444/14, EU:C:2016:127, punctul 27, precum și jurisprudența citată).

35 În ceea ce privește economia generală a Directivei 2004/38, trebuie să se arate că, astfel cum prevede articolul 1 litera (a) din respectiva directivă, aceasta are ca obiect să definească, printre altele, condițiile de exercitare a dreptului la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre de către cetățenii Uniunii.

36 În acest scop, articolul 7 alineatul (1) din directiva menționată face distincție, printre altele, între situația cetățenilor activi din punct de vedere economic și cea a cetățenilor inactivi și a studenților. În schimb, această dispoziție nu face distincție, în cadrul acestei dintâi categorii, între cetățenii care desfășoară o activitate salariată și cei care desfășoară o activitate independentă în statul membru gazdă.

37 Astfel, după cum s-a arătat la punctul 27 din prezenta hotărâre, articolul 7 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2004/38 conferă un drept de ședere oricărui cetățean al Uniunii care are calitatea de „lucrător salariat sau de lucrător care desfășoară activități independente”. Din aceeași perspectivă, articolul 7 alineatul (3) din această directivă privește, în teza sa introductivă, cetățenii Uniunii care, deși nu mai desfășoară „o activitate salariată sau o activitate independentă”, își mențin statutul de „lucrător salariat sau de lucrător care desfășoară activități independente” în sensul acestei prime dispoziții.

38 Întrucât, astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 30-34 din prezenta hotărâre, din modul de redactare a articolului 7 alineatul (3) litera (b) nu se poate deduce că litera (b) se aplică numai în situația persoanelor care au încetat să desfășoare o activitate salariată, respectiva literă (b) trebuind interpretată, în lumina economiei generale a Directivei 2004/38 și în special a tezei introductive a acestei dispoziții, precum și a articolului 7 alineatul (1) litera (a) din directiva menționată, în sensul că se aplică ambelor categorii de persoane.

39 Această interpretare este confirmată de analiza obiectivelor urmărite de directiva menționată și, mai precis, de articolul 7 alineatul (3) litera (b) din aceasta.

40 Astfel, pe de o parte, din considerentele (3) și (4) ale Directivei 2004/38 reiese că aceasta are ca obiectiv, în scopul întăririi dreptului fundamental și individual la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru toți cetățenii Uniunii, precum și în scopul simplificării exercitării acestui drept, depășirea abordării sectoriale și fragmentare care ar caracteriza instrumentele dreptului Uniunii

anterioare acestei directive, care priveau, separat, printre altele, lucrătorii salariați și pe cei care desfășoară activități independente prin elaborarea unui act legislativ unic care codifică și revizuiește aceste instrumente (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iunie 2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, punctul 25).

41 Or, a interpreta articolul 7 alineatul (3) litera (b) din directiva menționată în sensul că vizează numai persoanele care au desfășurat o activitate salariată pe o perioadă de peste un an, cu excluderea celor care au desfășurat o activitate independentă pentru o asemenea perioadă, ar fi contrar acestei finalități.

42 Pe de altă parte, o asemenea interpretare ar institui o diferență de tratament nejustificată între aceste două categorii de persoane având în vedere obiectivul urmărit de această dispoziție de a securiza, prin menținerea statutului de lucrător, dreptul de ședere al persoanelor care au încetat să își desfășoare activitatea profesională din cauza lipsei de muncă din împrejurări independente de voința lor.

43 Astfel, asemenea unui lucrător salariat care își poate pierde în mod involuntar locul de muncă salariat în urma, printre altele, a unei concedieri, o persoană care a desfășurat o activitate independentă poate fi constrânsă să înceteze acea activitate. Această persoană s-ar putea afla astfel într-o situație de vulnerabilitate comparabilă cu cea a unui lucrător salariat concediat. În asemenea împrejurări, nu ar fi justificat ca respectiva persoană să nu beneficieze, în ceea ce privește menținerea dreptului său de ședere, de aceeași protecție precum cea de care se bucură o persoană care a încetat să desfășoare o activitate salariată.

44 O astfel de diferență de tratament ar fi cu atât mai puțin justificată cu cât ar conduce la a trata o persoană care a desfășurat o activitate independentă pe o perioadă de peste un an în statul membru gazdă și care a contribuit la sistemul social și fiscal din acest stat membru prin plata impozitelor, a taxelor și a altor obligații fiscale care îi grevează veniturile în același mod ca o persoană care se află în căutarea unui prim loc de muncă în statul membru respectiv, care nu a desfășurat niciodată o activitate economică în acest stat și nu a cotizat niciodată la acest sistem.

45 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că o persoană care a încetat să desfășoare o activitate independentă din cauza lipsei de muncă din rațiuni independente de voința sa, după ce a desfășurat o astfel de activitate pe o perioadă de peste un an, poate, asemenea unei persoane care și-a pierdut în mod involuntar locul de muncă salariat după ce l-a ocupat pe o astfel de durată, să beneficieze de protecția oferită de articolul 7 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2004/38. După cum prevede dispoziția menționată, această încetare a activității trebuie să fie înregistrată în mod corespunzător.

46 Prin urmare, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 7 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2004/38 trebuie interpretat în sensul că își menține statutul de lucrător care desfășoară activități independente în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (a) din această directivă resortisantul unui stat membru care, după ce a avut reședința legală și a desfășurat o activitate independentă într-un alt stat membru timp de aproximativ patru ani, a încetat această activitate ca urmare a lipsei de muncă înregistrate în mod corespunzător cauzate de rațiuni independente de voința sa și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă din acest din urmă stat membru.

*A doua și a treia întrebare*

47 Ținând seama de răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua și la a treia întrebare.

*Cu privire la cheltuielile de judecată*

48 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

**Articolul 7 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE, trebuie interpretat în sensul că își menține statutul de lucrător care desfășoară activități independente în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (a) din această directivă resortisantul unui stat membru care, după ce a avut reședința legală și a desfășurat o activitate independentă într-un alt stat membru timp de aproximativ patru ani, a încetat această activitate ca urmare a lipsei de muncă înregistrate în mod corespunzător cauzate de rațiuni independente de voința sa și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă din acest din urmă stat membru.**

Semnături